

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/65/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2720200134
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2720200134.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci navrhovateľa: A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. X, K., právne zastúpený advokátom JUDr. Jánom Pekarom, AK so sídlom Potočná 191/39, Skalica, proti jeho manželke: Q. E., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. X, K., o návrhu na rozvod manželstva a úprave práv a povinností k maloletým deťom: Q. E., nar. XX.XX.XXXX a N. E., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, o odvolaní manželky proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 23. júla 2020, č.k. 7P/13/2020-66, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** v celom rozsahu.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie manželstvo navrhovateľa a jeho manželky, uzavreté dňa 20.03.1999 v K., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu K., vo zväzku 17, ročník 1999, na strane 62, pod poradovým číslom 16 rozviedol, na čas po rozvode zveril mal. Q. E. do osobnej starostlivosti otca, s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok a matke uložil povinnosť platiť výživné na mal. Q. mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa podľa zákona číslo 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, a to mesačne s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca a oprávnil matku stykať sa s maloletým Q. neobmedzene. Maloletú N. E. zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorí sú oprávnení počas svojho výkonu tejto starostlivosti zastupovať maloletú a spravovať jej majetok s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku. Určil, matka aj otec sú povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. N. striedavo, intervaloch v jednotýždňových opakovaní, pričom prvú nepárnu nedeľu od právoplatnosti tohto rozsudku preberá mal. N. do osobnej starostlivosti otec, otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú so začiatkom nepárnu nedeľu o 17.00 hod, s tým že v tomto čase začne styk dieťaťa s otcom a končí s matkou a matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú so začiatkom v párnú nedeľu o 17.00 hod, s tým že v tomto čase začne styk dieťaťa s matkou a končí s otcom. Otec je povinný maloletú v stanovenom čase prevziať v bydlisku matky a matka je povinná maloletú prevziať v stanovenom čase v bydlisku otca. Každý z rodičov je povinný v stanovenom čase odovzdať maloletú do osobnej starostlivosti druhého rodiča s jeho osobnými vecami a riadne ju pripraviť. Súd uložil povinnosť obom rodičom vzájomne spolupracovať pri starostlivosti o mal. N., vzájomne sa informovať o zdravotnom stave a školských výsledkoch maloletej a poskytovať si všetky úradné doklady týkajúce sa maloletej počas osobnej starostlivosti, a to tomu rodičovi, ktorý má určený styk s dieťaťom. Súd ďalej určil, že otec mal. N. je oprávnený poberať daňový bonus na maloletú i počas realizácie striedavej osobnej starostlivosti a

matka mal. N. je oprávnená poberať rodinné prídavky na maloletú i počas realizácie striedavej osobnej starostlivosti, a vyslovil, že výživné na mal. N. rodičom neurčuje. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ust. § 23 ods. 1, ods. 2, § 24 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 25 ods. 1, ods. 2, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 Zákona o rodine, článkom 4 veta prvá a druhá Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), článkom 3, článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa z 20.11.1989 vyhláseného pod č. 104/1991 Zb., vecne súd dôvodil, že navrhovateľ sa na súde domáhal rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas po rozvode tak, že deti budú zverené do jeho osobnej starostlivosti a matke súd určí na každé dieťa minimálne výživné, jej styk s deťmi neupraví. V priebehu konania pozmenil návrh a mal. N. žiadal zveriť do striedavej osobnej starostlivosti. Súd z vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvale rozvrátené. Manželstvo spočiatku fungovalo, narodili sa im časom tri deti, spoločnú domácnosť si založili v dome navrhovateľovej matky, vznikali medzi nimi menšie nedorozumenia, ale situácia sa zmenila počas posledných rokov, kedy začal navrhovateľ zabezpečovať a vybavovať všetky rodinné záležitosti, viac ako matka detí chodiť s deťmi po lekároch a byť počas ich choroby s nimi, pritom on bol živnostník a tým dochádzal o príjem. Matka doma s deťmi neostávala, aj keď pracovala na pracovný pomer a mala omnoho nižší príjem. Ich vzťah sa zhoršoval, najmä z dôvodu nepochopenia požiadaviek navrhovateľa zo strany manželky. Počas posledných rokov manželstva vznikali nezhody majúce pôvod v rozdielnosti názorov na vedenie domácnosti, starostlivosť o deti, vybavovanie rodinných záležitostí, trávenie voľného času a spoločnú budúcnosť. Hlavné príčiny rozvratu manželstva súd prvej inštancie videl najmä v rozdielnom ponímaní spoločného manželského života a plnení rodičovských povinností, názorových nezhodách na viaceré oblasti manželského spolužitia ako aj neprekonateľné rozdiely v povahe účastníkov. Navrhovateľ chcel od manželky, aby sa viac zaujímala o ich deti, manželka považovala z jej pohľadu ich fungovanie za postačujúce. Navrhovateľ už odmieta s manželkou chodiť medzi ľuďmi a do spoločnosti, ale podľa manželky ona to vydrží, len nech ju súd nerozvedie. V týchto ich postojoch je vidieť nemožnosť zjednotenia ich názorov na spoločný život a teda aj následné fungovanie domácnosti a spoločnú výchovu detí. Súd ako ďalší dôvod vyhodnotil to, že navrhovateľ nie je ochotný manželku akceptovať, sú si úplne citovo odcudzení a v súčasnosti už ani nie sú schopní medzi sebou riadne komunikovať. Samotná manželka navrhovateľa uviedla, že je medzi nimi nedôvera a chýba komunikácia, navrhovateľ je na ňu chladný. Ich manželstvo je tak vážne rozvrátené, že ho nemožno obnoviť. Z vyjadrení účastníkov si súd ustálil, že každý z nich má diametrálne inú predstavu o budúcnosti či o trávení svojho voľného času. Navrhovateľ čas trávi s deťmi sám alebo s priateľkou, sám chodí s nimi na prechádzky, výlety a odmieta strpieť pri takýchto aktivitách vo svojej blízkosti manželku. Manželka navrhovateľa sice tvrdí, že tu nie sú dôvody rozvodu, avšak súdu z vykonaného dokazovania vyplynuli iné závery. Súd je toho názoru, že ich manželstvo je hlboko a trvale rozvrátené. V rámci celého konania na pojednávaní manželka navrhovateľa označovala vždy len zámenom „on“, ani raz ho neoslovila krstným menom či statusom manžel, pritom sa domáhala udržania manželstva. Súd je toho názoru, že nemožno navrhovateľa nútiť proti jej vôli zotrvať vo vzťahu, v ktorom nevidí budúcnosť. Posledným dôvodom rozpadu manželstva ako dôsledok rozdielných názorov manželov je to, že navrhovateľ má inú známosť, čo vyplynulo aj z vyjadrení maloletých detí. Pre navrhovateľa je jeho manželka v súčasnosti len cudzím človekom, úplne sa citovo odcudzili. Nemá s ňou žiadne spoločné záujmy, netravia spolu čas. Odmietol navštíviť manželskú poradňu a jednoznačne odmietol zotrvať v manželstve. Manželka sa začala snažiť o obnovu manželstva až po prvom súdnom pojednávaní, keď sa jej súd dotazoval čo robí pre obnovenie manželstva (keď nesúhlasí s rozvodom). Z tohto súdu vyplýva, že ich manželstvo je trvalo rozvrátené a manželka navrhovateľa vážny záujem o zotrvanie nemá, skôr jej ide zotrvať v pohodlí domácnosti, kde navrhovateľ platí všetky poplatky, nákupy do domácnosti a v prípadoch choroby detí s nimi ide práve on k lekárovi, ostáva ich doma opatrovať, aj keď tým rodina na druhej strane dochádza o jeho príjem, keďže je živnostníkom. Súd konštatoval, že tam, kde už nie je vzájomný cit a úcta medzi manželmi, by bolo kontraproduktívne a aj v neprospech detí takýto vzťah umelo udržiavať. Manželka v konaní neuviedla žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by bolo možné ich manželstvo považovať za funkčné a ešte udržateľné. Jej tvrdenie, že „ho“ má stále rada nie je podľa názoru súdu dostatočným dôvodom pre udržateľnosť manželstva, keďže navrhovateľ dôrazne odmieta v takom manželstve ostať. Súd prvej inštancie dôvodil, že manželstvo je inštitútom dvoch ľudí, ktorí si majú preukazovať vzájomnú úctu, dôveru a lásku, manželstvo nie je inštitúciou, v ktorom sa má „vydržať“, ako si to predstavuje manželka navrhovateľa. Vzhľadom na charakter a dĺžku trvania nedorozumení, správanie účastníkov a postoj účastníkov k manželstvu mal súd za to, že neexistuje predpoklad pre obnovenie spolužitia tak, aby si manželstvo mohlo plniť svoj spoločenský účel, pričom rozvod manželstva

nebude ani na ujmu maloletým deťom, ktoré doposiaľ bývajú s oboma rodičmi v jednej domácnosti a ani jeden z rodičov nebráni deťom v styku a komunikácii s druhým rodičom. Preto rozvod manželstva pre deti nebude žiadnou zásadnou zmenou a zásahom do jeho života, ktorý záver súdu vyplynul aj z vyjadrení detí. Preto súd manželstvo rozviedol.

3. Pri rozhodovaní o tom, ktorému z rodičov zverí súd deti do osobnej starostlivosti na čas po rozvode súd prihliadol na to, že deti žijú v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi, lebo títo si v súčasnosti nevedia inak vyriešiť bytovú otázku. Súd vychádzal z základnej premisy, že každý z rodičov je oprávnený rovnakou mierou sa podieľať na výchovu a výžive detí. Nakoľko otec žiadal zveriť deti len do jeho starostlivosti a matka na jednej strane odmietajú rozvod a na druhej strane pre prípad rozvodu žiadala zveriť deti do striedavej osobnej starostlivosti, súd sa podrobne vysporiadal s vyjadreniami a argumentmi rodičov, prečo by mali byť deti zverené v zmysle ich návrhov. Ich vyjadrenia skúmal súd jednotlivo, vo vzájomných súvislostiach, porovnával ich konanie vo vzťahu k deťom, vyhodnocoval ich tvrdenia v súvislosti s vyjadreniami detí. Vychádzajúc z vyjadrenia mal. Q., vekom blížiacemu sa k plnoletosti, súd akceptujúc jeho názor zveril syna do výlučnej starostlivosti otca a matke určil minimálne zákonné výživné vzhľadom na jej aktuálny príjem, tak ako to aj otec v návrhu požadoval. Zároveň súd akceptoval návrh kolízneho opatrovníka aj otca a určil, že matka má s mal. Q. neobmedzený styk, keď súd mal za to, že direktívne nariadiť 16 ročnému dieťaťu styk s matkou by malo kontraproduktívny vplyv na dieťa, maloletý matku veľmi ľúbi, váži si ju, ale chce k nej chodiť ľubovoľne, vždy podľa aktuálnej dohody s ňou a vzhľadom na jeho školské povinnosti, aktivity a koníčky. Pokiaľ ide o zverenie mal. N., súd bral ohľad na jej rovnako silné citové väzby na oboch rodičov a jej záujem o striedavú osobnú starostlivosť. Súd vychádzal zo zistení, že maloletá v septembri nastúpi do 2. ročníka, má problémy s učením, s prípravou do školy jej pomáhajú obaja rodičia, obaja prejavujú aktívne aj záujem o jej štúdium v škole na združeníach, obaja s ňou trávajú svojim spôsobom voľný čas, obaja sa jej venujú a obaja ju rovnako ľúbia. Čiže obaja rodičia rovnodielne prispievajú k jej vývoju, rozvoju, vzdelávaniu a ohľadom detí vedia rodičia spolu komunikovať. Súd mal preukázané, že obaja rodičia sú schopní sa v rovnakej miere o dcéru postarať, prispieť k jej výchove, vzdelaniu, celkovému psychickému rozvoju, preto aj súd rozhodoval v najlepšom záujme dieťaťa a zveril ju do striedavej osobnej starostlivosti. Nateraz rodičia bývajú v jednej domácnosti a obaja rodičia sú rovnako spôsobilí zabezpečiť celkovú starostlivosť o deti, preto žiadosti maloletej N. vyhovel a určil striedanie si dieťaťa v jednotýždňových intervaloch pri súčasnom uložení povinnosti rodičom spolupracovať pri realizácii tejto starostlivosti. Pri určení výživného vzal súd do úvahy zárobkové možnosti, schopnosti a zdravotný stav oboch rodičov, vek a odôvodnené potreby detí, navrhovanú výšku výživného navrhovateľom a taktiež skutočnosť, že deti sa majú podieľať na životnej úrovni svojich rodičov. Súd skúmal potreby detí, ktoré sú zdravé, majú len bežné ochorenia, mal. Q. bude od septembra študentom strednej školy v inom meste mimo bydliska, N. je žiačkou základnej školy. Matka má netto mesačný príjem 500 eur, otec cca 900 eur, rodičia doposiaľ bývajú v jednom dome a poplatky spojené s bývaním platí sám otec, čím matke ostane viac finančných prostriedkov priamo pre deti. Vzhľadom na súdom zistené zárobkové pomery, súd pri zverení Q. len otcovi určil matke minimálne zákonné výživné a pri zverení N. do striedavej osobnej starostlivosti neurčil rodičom voči nej vyživovaciu povinnosť. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 52 CMP.

4. Proti tomuto rozsudku sa v zákonnej lehote odvolala manželka a to tak čo do rozvodu manželstva ako aj čo do úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým. Svoje odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Pokiaľ ide o rozvod manželstva, prvoinštančný súd manželstvo rozviedol po skonštatovaní, že je hlboko a trvale rozvrátené, s čím však odvolateľka nemôže súhlasiť. Manželské konflikty sprevádzajú každé manželstvo, ktoré však nemusí hneď končiť rozvodom. Manželka s rozvodom nesúhlasí, pretože manželia majú deti, čo je veľká zodpovednosť a najmä kvôli nim chce v manželstve zotrvať. Manželom uvádzané nezhody a hádky, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie o rozvode, neobstoja. Odvolateľka je toho názoru, že sa jedná o veci, ktoré sa vzájomnou komunikáciou dali vyjasniť, manžel však snahu o pomoc pri vyriešení vzniknutých problémov prostredníctvom odbornej pomoci odmietol. Odvolateľka je presvedčená, že v prípade návštevy manželskej poradne by sa veci vyriešili. Odvolateľka nesúhlasí s argumentáciou navrhovateľa, že nezostávala s deťmi počas ich choroby a všetko v rodine vybavoval on. Poukázala na to, že na jednej strane manžel žiadal, aby odvolateľka pracovala a doniesla do domácnosti príjem, no na druhej strane vyžadoval, aby zostala s dieťaťom, čo nie vždy z hľadiska povahy jej práce bolo možné, nechcel to však pochopiť. Takisto navrhovateľ poukazoval na odmietanie spoločných výletov a návštev známych,

avšak už neuviedol dôvody, pre ktoré sa manželka nemohla týchto podujatí zúčastniť a odvolateľka sa domnieva, že porozprávaním o probléme by sa tento problém vyjasnil. Navrhovateľ sa v súdnom konaní tieto väčšinou odstrániteľné problémy snažil zastrieť tvrdením, že už mal inú známosť, avšak v oboch prípadoch sa jednalo len o kamarátku. Uviedla tiež, že počas manželstva iba navrhovateľ disponoval spoločným účtom manželov, kde boli poukazované aj výplaty manželky, preto nakupoval on a manželku vydeľoval. Až v súčasnosti si založila vlastný účet a manželovi mesačne prispieva. Súd pochybil, keď v tejto súvislosti nevykonal navrhnuté dôkazy a to absolvovanie manželskej poradne oboma účastníkmi. V ďalšom odvolateľka nesúhlasila so zverením maloletej N. do striedavej starostlivosti oboch rodičov, keď bola toho názoru, že striedavá osobná starostlivosť realizovaná podľa súčasných podmienok nie je v záujme maloletej a to predovšetkým z dôvodu, že dieťa začalo navštevovať prvý ročník základnej školy a pre pandémiu druhý polrok absolvovala školu formou dištančného vzdelávania, pričom jej bola zistená porucha učenia (dislexia) a prvý ročník absolvovala so slabým výsledkom. Nastupuje do druhého ročníka ZŠ, čo si vyžiada intenzívnu pomoc pri jej ťažkostiach s učením a striedavá starostlivosť v jej prípade nerešpektuje najlepší záujem dieťaťa a to ani v súčasnosti, keď rodičia zatiaľ tvoria spoločnú domácnosť, ale aj do budúcnosti. Taktiež to dcéra nebude zvládať z citového hľadiska, pretože dieťa je veľmi citlivé a výsledok tejto starostlivosti môže byť a aj bude nevyhovujúci, nakoľko matka ju pozná a bude poškodzovať jej zdravý vývoj. Matka rovnako poukazuje na to, že prvoinštančný súd nevykonal v otázke zverenia maloletej N. žiadne znalecké dokazovanie o vhodnosti zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, a nezistil či s prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti bude takéto zverenie na prospech maloletej. Preto odvolateľka navrhuje za predpokladu, že by odvolací súd rozvod manželstva potvrdil, aby zároveň rozsudok zmenil v časti zverenia maloletej N. a to tak, že túto zverí do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazhe povinnosťou prispievať na jej výživu, prípadne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

5. Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu považoval napadnutý rozsudok za vecne správny. Bol toho názoru, že manželka v časti týkajúcej sa rozvodu manželstva neuviedla žiadne relevantné argumenty, ktoré by preukazovali, že manželstvo nie je hlboko a trvale rozvrátené. Skutočnosť, že k nedorozumeniam či konfliktom dochádza aj v iných manželstvách nie je dôvodom pre zachovanie ich manželstva. Súd podľa názoru navrhovateľa zistil dôkladne skutkový stav, pričom zo zápisníc i z nahrávok z pojednávani je zrejmé, že dokazovanie bolo v značnej miere zamerané práve na zisťovanie, či je manželstvo trvalo rozvrátené. Manželka už počas konania žiadala, aby manželia vyhľadali odbornú pomoc a absolvovali manželskú poradňu. Pritom aj z jej vyjadrení na pojednávaní jednoznačne vyplynulo, že manželstvo je rozvrátené a nefunguje, dlhodobo v ňom z oboch strán chýba dôvera a komunikácia. Opakovane sa vyjadrila v tom zmysle, že manželia už spolu vydržali dlho, tak prečo by sa rozvádzali a už je zvyknutá na spoločný život. Súd správne posúdil vec v tom zmysle, že manželke vyhovuje spoločný život aj z dôvodu, že táto v spoločnej domácnosti nemala veľa povinností ani finančných nákladov a aj z jej vyjadrení vyplynulo, že sa snažila o obnovu manželstva len po intímnej stránke a v iných stránkach nevyvinula žiadnu iniciatívu. Je nepochybné, že manželia k sebe už nič necítia a to aj napriek tvrdeniam manželky, dlhodobo spolu netrávia voľný čas, nemajú žiadne spoločné aktivity a nekomunikujú spolu, navrhovateľ k manželke nič necíti a nechce v manželstve zotrvať, keďže je nefunkčné a nemá žiadnu budúcnosť. Pokiaľ ide o rozhodnutie v časti zverenia maloletej N. do striedavej starostlivosti rodičov, aj tu považuje navrhovateľ odvolanie manželky za nedôvodné. Bol toho názoru, že nebol žiadny dôvod, aby súd nariadil znalecké dokazovanie ohľadom zverenia maloletej N. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Poukázal na to, že on navrhoval zverenie maloletej do svojej osobnej starostlivosti a následne po šetrení kolízneho opatrovníka a po vykonaní výsluchu maloletých detí okresným súdom, súhlasil aj so zverením maloletej N. do striedavej osobnej starostlivosti. Ona sama sa vyjadrila, že chce byť s oboma rodičmi a rovnako kolízny opatrovník po prešetrení pomerov odporučil zverenie do striedavej osobnej starostlivosti a aj manželka toto pripustila, ako vyplýva zo zápisnice z pojednávania zo dňa 30.04.2020. N. štúdium nebude nijako ovplyvnené jej zverením do striedavej osobnej starostlivosti. Z vyjadrení oboch rodičov maloletej zhodne vyplynulo, že sa s ňou učia obaja rodičia a nie je teda žiadny dôvod, aby zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti nebolo v jej najlepšom záujme. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok potvrdiť.

6. Manželka v odvolacej replike nesúhlasila s argumentáciou navrhovateľa a tvrdila, že už teraz sa preukazuje, že ich manželstvo má šancu, navrhovateľ bol s deťmi na dovolenke a počas celej doby s manželkou elektronicky komunikoval a písal ako deťom chýba a maloletá N. matku veľmi postrádala. Aj z toho dôvodu je nevyhnutné, aby manželia absolvovali návštevu manželskej poradne. Manželka je presvedčená, že návrh na rozvod bol podaný len z pomsty za to, že po dobu troch rokov bola viac

doma ako v práci, či už kvôli deťom alebo z dôvodu chronickej choroby s chrbticou a preto riešenie ekonomickej situácie zostávalo na navrhovateľovi, čo bolo príčinou jeho nespokojnosti. Zotrvávala tiež na požiadavke, aby maloletá N. bola zverená do jej osobnej starostlivosti, poukazujúc na to, že otec dieťaťa chodí stále na nočné zmeny a na fušky, aby ekonomicky rodinu zabezpečil a popritom sa stará o deti, býva nevyspatý a unavený, preto je žiadúce, aby maloletá bola zverená do matkinej osobnej starostlivosti a otcovi bol upravený styk s ňou. Neobstojí námietka navrhovateľa, že nezverenie N. do striedavej starostlivosti len z dôvodu zhoršenia školských výsledkov a to napriek jej želaniam i odporúčaniam kolízneho opatrovníka, by bolo nesprávne. Judikatúra preukazuje, že môžu nastať špecifické okolnosti, ktoré bránia zvereniu dieťaťa do striedavej starostlivosti, pretože by predstavovala pre dieťa neprimeranú záťaž. Odvolávanie sa na želanie maloletej, ktorá vzhľadom na svoj vek ešte nedokáže všetky dôsledky posúdiť, je neprimerané a rovnako aj odporúčanie kolízneho opatrovníka, pretože manželka sa s kolíznym opatrovníkom rozprávala len raz a o bližších podmienkach zverenia maloletej s ňou nekomunikovala. Odvolateľka nenamietala, že obaja rodičia sú spôsobilí zabezpečovať starostlivosť o ich deti, ale vzhľadom na vek maloletej, ktorá je na matku citovo naviazaná a na potrebu intenzívnej pomoci pri jej ťažkostiach s učením, nesleduje v jej prípade striedavá starostlivosť najlepší záujem dieťaťa.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas oprávnenou osobou (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce a to v časti týkajúcej sa rozvodu v medziach daných rozsahom odvolania, keďže tu išlo o návrhové konanie (§ 65 CMP) a v časti úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bez viazanosti odvolacím návrhom, keďže tu išlo o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti, ktoré mohlo začať aj bez návrhu (§ 65 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

8. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu teda tak v časti rozvodu manželstva, ako aj úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode a napokon aj v závislom výroku o trovách konania.

9. Odvolací súd nezistil žiadny dôvod nestotožniť sa s argumentáciou súdu prvej inštancie obsiahnutou v odôvodnení napadnutého rozsudku, podporujúcou správnosť záverov, pre ktoré bolo treba návrhu v prejednávanej veci vyhovieť a manželstvo účastníkov konania rozviesť a tiež upraviť ich práva a povinnosti k maloletým tak, ako to urobil súd prvej inštancie. Po preskúmaní obsahu spisu a odvolacích námietok sa odvolací súd plne stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvoinštančného súdu, ktorý vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a dospel k správny skutkový záverom, a pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá zistený skutkový stav a zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia, ktoré v súvislosti s danou vecou i náležite vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa plne stotožňuje. K odvolacím argumentom manželky navrhovateľa však dopĺňa nasledovné:

10. Podstatná časť odvolacích námietok sa týkala nedostatkov, ktoré odvolateľka videla v zisťovaní skutočného stavu veci a nevykonaní dôkazov potrebných pre jeho zistenie, s čím sa odvolací súd tiež nestotožňuje. Manželka namietala v odvolaní najmä to, že súd nesprávne posúdil manželstvo účastníkov ako hlboko a trvale rozvrátené, pretože manželom uvádzané nehody sa dajú vzájomnou komunikáciou vyjasniť, pokiaľ by súd vykonal ňou navrhnutý dôkaz a to absolvovanie manželskej poradne oboma účastníkmi. Odvolací súd nepovažoval túto námietku za dôvodnú.

11. Podľa § 96 ods. 1, 2 CMP, súd vedie manželov k odstráneniu príčin rozvratu a usiluje sa o ich zmierenie. Ak je to účelné a umožňujú to okolnosti prejednávanej veci, môže súd účastníkov vyzvať, aby sa o zmierne riešenie pokúsili mediáciou.

12. Z vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že Civilný mimosporový poriadok ukladá súdu, aby sa v priebehu konania o rozvod manželstva pokúsil zachrániť manželstvo tým, že bude usilovať o zmierenie manželov. Zákon neukladá súdu presný spôsob, akým sa má pokúsiť manželov v rozvodovom konaní zmieriť a z povahy veci vyplýva, že sa súd pokúša zmieriť ich najmä pri pojednávaní a túto povinnosť súd

realizuje vždy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu. Súd má možnosť využiť aj iné spôsoby na zmiernenie manželov, vrátane psychologického poradenstva, avšak iba ak možno predpokladať, že tieto by mohli viesť k zmierneniu manželov. Nie je pritom vylúčené, aby súd od snahy o odstránenie príčin rozvratu manželstva upustil, keď mu je zrejmé, že príčiny rozvratu manželstva sú natoľko závažné, že nie je možné manželov uzmierniť. Preto súd vždy posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu, či v konkrétnom prípade bude účelná alebo nie výzva manželov na pokus o zmiernenie cestou psychológa, prípadne mediáciou v zmysle ods. 2 ust. § 96 CMP. Účelná je spravidla tam, kde manželia pozitívne reagujú na poučenie o možnosti zmierneho riešenia, resp. na pokusy súdu o odstránenie príčin rozvratu, čo však ani podľa názoru odvolacieho súdu nebol uvedený prípad.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ už nemá záujem zotrvať v manželskom zväzku a vzhľadom na svoje pevné rozhodnutie rozvíeť sa, odmieta zúčastniť sa psychologického poradenstva. Na základe uvedeného potom súd prvej inštancie nevyzval účastníkov aby navštívili psychologickú poradňu ako navrhovala manželka navrhovateľa. Odvolací súd po preskúmaní spisu nepovažoval takýto postup prvoinštančného súdu za vadný. V uvedenom prípade s ohľadom na okolnosti prípadu je totiž aj podľa názoru odvolacieho súdu nepochybné, že rozvrat manželstva je trvalý a zachovanie manželstva vzhľadom na jednoznačný a rozhodný postoj navrhovateľa nie je možné. Okolnosti uvedenej veci pritom vypovedali o takej hĺbke rozvratu manželstva, kde už nie je predpoklad reparácie narušených vzťahov. Berúc potom do úvahy zásadu hospodárnosti konania, správne postupoval prvoinštančný súd pokiaľ v tomto prípade účastníkov nevyzval na návštevu psychologической poradne ani mediátora, nakoľko takýto postup by v konečnom dôsledku len predĺžil súdne konanie, pričom z dôvodov uvedených vyššie by sa celkom zrejme takýto postup minul účinkom. Argumentácia odvolateľky o nedostatočne zistenom skutkovom stave tak podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí.

14. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na závere, že manželstvo účastníkov konania neplní svoju spoločenskú funkciu, keďže vzťahy medzi manželmi sú vážne a trvalo narušené, manželstvo je len formálnym zväzkom, pričom vzhľadom na intenzitu rozvratu manželstva tu nie je predpoklad, že by mohlo dôjsť k obnoveniu spolužitia. Tieto závery súdu prvej inštancie treba považovať za súladné so skutkovými zisteniami, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania a odvolací súd sa s nimi stotožnil.

15. V prejednávanej veci niet žiadnych pochyb o tom, že vzťahy medzi manželmi sú vážne a dlhodobo rozvrátené, v manželstve dlhodobo z oboch strán chýba dôvera a komunikácia, manželia už neprechovávajú voči sebe vzájomný cit a úctu, nemajú žiadne spoločné záujmy, netravia spolu čas a hoci žijú v spoločnej domácnosti, je tomu len z dôvodu, že nemajú zatiaľ inak vyriešenú bytovú otázku. Odvolateľka sa síce domnieva, že medzi manželmi ešte „niečo je“ a chcela by udržať manželstvo napriek vyššie zisteným skutočnostiam, navrhovateľ však ďalšie spolužitie z dôvodu citového odcudzenia a rozdielnosti predstáv o manželskom živote vylučuje a je pevne rozhodnutý ukončiť manželstvo rozvodom. Podľa § 1 Zákona o rodine, manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom; pričom účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí. So zreteľom na obsah tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ uzavretie manželstva je prejavom dobrovoľného a slobodného rozhodnutia manželov a to s vedomím utvorenia rodiny vyznačujúcej sa jednak atribútom trvalosti založeného spoločenstva a na druhej strane i jeho harmonického fungovania; potom uvedené aspekty by mali v manželstve pretrvávať po celý čas jeho existencie. Pokiaľ u existujúceho manželstva vývoj vzťahov medzi členmi tohto v minulosti založeného partnerského zväzku spôsobí, že pôvodný účel, pre ktorý bolo manželstvo uzavreté, sa vytratil a dôvody pre dobrovoľné a slobodné zotrvávanie v manželskom zväzku pominuli, neexistuje rozumný dôvod takýto formálny vzťah zachovávať. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu preto správne uzavrel, že v danom prípade nie je žiaden dôvod predpokladať, že by mohlo dôjsť k náprave narušených vzťahov do takej miery, aby bolo možné obnovenie harmonického manželského spolužitia a preto správne manželstvo rozviedol.

16. Odvolací súd nedal za pravdu odvolateľke ani v časti odvolania týkajúcej sa úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva. Matka svoju odvoláciu argumentáciu zamerala v podstate iba na zverenie maloletej N. do striedavej osobnej starostlivosti, ktorú úpravu považovala za rozpornú so záujmami maloletej, pričom dôvodila tým, že súd nevykonal žiadne znalecké dokazovanie o vhodnosti takejto úpravy. Odvolací súd pripomína, že výber dôkazov, ktoré sa budú v konaní vykonávať je výlučne na súde (§ 185 ods. 1 CSP). Aby súd vedel vec riadne prejednať

a rozhodnúť, musí mať zabezpečený dostatok skutkových poznatkov významných pre rozhodnutie vo veci samej. Toto v konaní splnené bolo. Ani podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade nebol žiadny relevantný dôvod na nariadenie znaleckého dokazovania, keďže zo súdom vykonaných dôkazov jednoznačne vyplynulo, že striedavá starostlivosť vo vzťahu k maloletej Veronike je v súčasnosti vhodná a zároveň aj zodpovedá vôli maloletej. Treba vychádzať z ustanovenia § 24 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. V danej veci dokazovanie potvrdilo, že maloletá má silné citové väzby tak k matke ako aj k otcovi, obaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem a zároveň obaja rodičia sú schopní poskytnúť maloletej plnohodnotnú osobnú starostlivosť, ktorá jej zabezpečí zdravý vývin. Keďže maloletá žije zatiaľ v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi, sú tu optimálne podmienky na to, aby jej obaja zabezpečovali osobnú starostlivosť, maloletá tak nemusí meniť takmer nič na svojich doterajších zvyklostiach, ani sa nemusí sťahovať z domáceho prostredia a prechod na striedavú starostlivosť pocíti iba minimálne, navyše maloletá sama žiadala, aby mohla byť striedavo u oboch rodičov. Dôvody, uvádzané matkou v odvolaní neobstoja, pretože aj doteraz sa rodičia starali o maloletú spoločne, obaja sa jej venovali v rámci svojich možností, a súc si vedomí jej problémov s učením, obaja rodičia jej aj s učením pomáhali. Na tomto sa nič nezmení ani v prípade striedavej osobnej starostlivosti, naopak, práve striedavá starostlivosť zabezpečí, že každý z rodičov sa bude naďalej v čo najširšom rozsahu podieľať na starostlivosti o maloletú N. a pomáhať jej zvládať školské učivo. Niet tiež žiadneho rozumného dôvodu domnievať sa, že by maloletá pri takejto forme osobnej starostlivosti citovo strádala, ako tvrdí matka v odvolaní, ktorá navyše svoje tvrdenie ničím nepodložila, iba konštatuje, že dieťa je veľmi citlivé a výsledok tejto starostlivosti bude nevyhovujúci. Takéto tvrdenie však bez ďalšieho nemôže byť podkladom pre zmenu rozhodnutia, ktoré sa inak podľa výsledkov vykonaného dokazovania javí ako rozhodnutie, ktoré je aktuálne v najlepšom záujme maloletej. To však nevylučuje, pokiaľ si v budúcnosti zmenená situácia v rodine vyžiada inú úpravu rodičovských práv a povinností, aby súd na návrh ktoréhokoľvek z účastníkov konania svoje rozhodnutie v záujme maloletej zmenil.

17. Vychádzajúc z uvedeného preto odvolací súd argumenty odvolateľky vyhodnotil ako nedôvodné a keďže po preskúmaní spisového materiálu považoval za vecne správne rozhodnutie aj v ostatných častiach, ku ktorým matka nepredložila žiadne relevantné argumenty ani dôkazy podporujúce dôvodnosť jej nesúhlasu so spôsobom rozhodnutia prvoinštančného súdu, preto odvolací súd poukazujúc na správnosť napadnutého rozsudku, toto rozhodnutie za použitia ust. § 387 ods. 2 CSP potvrdil v celom rozsahu.

18. Napokon sa žiada ešte zdôrazniť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, čo vyplýva i z ustálenej judikatúry. Judikatúra však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol za použitia ustanovenia § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

20. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.